

Beantwoording reacties van inwoners

EINDVERSLAG INSPRAAK CONCEPT-WARMTEVISIE NOORDENVELD

Juni 2021

GEMEENTE NOORDENVELD

Eindverslag inspraak concept-Warmtevisie Noordenveld

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
Inspraak 2
Beantwoording zienswijzen 2
Privacy 2
Wijziging Warmtevisie Noordenveld door zienswijzen 2

2. Beantwoording zienswijzen 3
“Waarom wil Noordenveld van het aardgas af?” 3
“Waarom niet pas stoppen met aardgas als er voldoende betaalbare oplossingen zijn?” 3
“De gemeente heeft het over keuzevrijheid, maar sluit wijken voor 2030 af van het aardgas” 4
“Kan het elektriciteitsnetwerk deze warmtetransitie wel aan?” 4
“Waarom zet gemeente niet in op andere gassen, waaronder waterstof?” 5
“Het is niet realistisch dat Kortland in Peize voor 2030 gepland staat” 6
“Eerst isoleren, dan pas een volgende stap zetten!” 7
“Waarom focus op warmtepompen? Die maken geluid en geven overlast!” 7
“De visie geeft geen inzicht in wat er moet gebeuren achter de voordeur” 8
“Ik lees over maatschappelijke kosten, maar hoe zit het met mijn kosten?” 8
“Hoe worden bewoners op de hoogte gebracht en betrokken?” 9

Bijlage: Zienswijzen (anoniem) 11

1. Inleiding

Inspraak

De Warmtevisie is in concept gereed. De gemeenteraad van Noordenveld stelt deze uiteindelijk vast. De raad vindt het belangrijk om voor vaststelling te horen wat inwoners van de Warmtevisie vinden. Daarvoor zijn verschillende bijeenkomsten gehouden. Door de maatregelen rond het COVID-19 virus waren deze bijeenkomsten voornamelijk online.
Vanaf 29 maart tot 10 mei jl. is een inspraakronde gehouden. De Warmtevisie was online en op het gemeentehuis in te zien. Voor het inzien van de visie konden inwoners een afspraak maken met de afdeling Publiekszaken. In de inspraakperiode konden inwoners reageren op de Warmtevisie. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden geboden. Er was ruimte voor een mondelinge reactie in een gesprek met de portefeuillehouder. Een schriftelijke reactie kon men via de post of de e-mail indienen.
We hebben in de inspraakperiode 15 reacties ontvangen.

Beantwoording zienswijzen

We lezen in de reacties veel dezelfde vragen en zorgen terug. Daar hebben we alle begrip voor. De warmtetransitie is een grote operatie, met veel onzekerheden. Een kant en klare en vooral definitieve oplossing is er niet.
Hoewel ieder het op zijn of haar manier verwoordt, zien we dezelfde onderwerpen naar voren komen. De indieners van zienswijzen stellen vooral vragen over het waarom achter de Warmtevisie en hoe de uitvoering van de visie eruit ziet. Zorgen zijn er met name over de kosten van de warmtetransitie, wat het allemaal betekent ‘achter de voordeur’ en de communicatie rond deze operatie. In deze reactienota bundelen we vragen en opmerkingen die op elkaar lijken of over hetzelfde onderwerp gaan. We geven dus antwoord per onderwerp. Onder de vraag staat in welke zienswijzen dit onderwerp terugkomt.

Privacy

De zienswijzen zitten als bijlagen bij deze reactienota. In verband met de bescherming van de persoonsgegevens hebben we de zienswijzen anoniem gemaakt.

Wijziging Warmtevisie Noordenveld door zienswijzen

De meeste zienswijzen gaan over de volgende stap in de warmtetransitie: de uitvoering van de warmtevisie. De zorgen, vragen en suggesties uit de zienswijzen, nemen we mee in het vervolgtraject, als we met inwoners wijkuitvoeringsplannen gaan maken. Deze punten hebben niet geleid tot een andere inhoud of strekking van de Warmtevisie.

We hebben de warmtevisie op één punt gewijzigd: we leggen beter uit wat we bedoelen met ‘aanwijzen van wijken voor 2030’. De gemeente draait in 2030 de gaskraan in deze wijken niet dicht. Het aanwijzen van wijken die voor 2030 in de planning staan, is vooral bedoeld om in deze wijken huiseigenaren te ondersteunen en te faciliteren. Bijvoorbeeld met kennis of onderzoeken. Zo gaan we samen aan de slag, op weg naar een aardgasvrije toekomst. We kunnen en zullen mensen niet dwingen om van het aardgas af te gaan. In het voorwoord van wethouder Kirsten Ipema en de Samenvatting hebben we deze toelichting toegevoegd. Alle teksten over de aangewezen wijken en het jaartal 2030, hebben we hiermee in lijn gebracht.

2. Beantwoording zienswijzen

“Waarom wil Noordenveld van het aardgas af?”

De inwoners die deze vraag stellen, onderbouwen dit met voorbeelden. Zo wordt gewezen op de bouw van een stikstoffabriek in Zuidbroek om buitenlands aardgas geschikt te maken. Ook verwijst een indiener naar Duitsland, waar huiseigenaren subsidie krijgen om juist over te stappen op aardgas. Indieners begrijpen niet waarom Noordenveld dan juist promoot om van het aardgas te gaan. (zienswijzen 7, 9, 10, 11, 12, 13)

Antwoord

De aarde warmt op en dat willen we voorkomen. Dat kan alleen als we geen dingen meer doen die slecht zijn voor het klimaat. Daar hoort bij dat we stoppen met fossiele brandstoffen zoals aardgas. We moeten zoeken naar duurzame warmtebronnen. Deze ambitie hebben we verwoord in onze Omgevingsvisie uit 2017.

De aardgaswinning in Groningen stopt in 2022. Dat is volgend jaar al. En uiteindelijk gaat Nederland van het aardgas af. Daar veranderen ontwikkelingen als de stikstoffabriek in Zuidbroek niets aan. Die fabriek wordt gebouwd om huizen vooralsnog (en dat zou zelfs decennia kunnen zijn) te kunnen blijven voorzien met aardgas van de juiste kwaliteit. Het perspectief blijft hetzelfde: aardgasloze huizen in Nederland in 2050, want we willen de CO2 uitstoot drastisch verlagen.

De situatie in Duitsland is anders dan in Nederland. Duitsland kent miljoenen huishoudens, die hun huizen nog met olie- en/of kolenkachels verwarmen. Daar is een enorme milieuwinst mogelijk door aardgas te gaan gebruiken. De genoemde subsidie is daar ook voor bedoeld. Een voorwaarde hierbij is dat mensen een hybride cv-ketel gebruiken en op termijn weer van het aardgas afgaan. Want uiteindelijk zal Duitsland, net als Nederland zich houden aan de Europese klimaatafspraken. En dat betekent alle woningen verwarmen zonder aardgas in 2050. Nederland heeft deze afspraken ondertekend en vastgelegd in de Klimaatwet. Het Klimaatakkoord beschrijft de maatregelen om die klimaatdoelstellingen te halen. Het maken van een Warmtevisie is één van die maatregelen uit het Klimaatakkoord.

“Waarom niet pas stoppen met aardgas als er voldoende betaalbare oplossingen zijn?”

Indieners vragen zich af of het tempo niet te snel is. Waarom neemt de gemeente niet de tijd om andere en nieuwe ontwikkelingen een kans te geven? Is het wel verstandig om eerst vooral in te zetten op het isoleren van woningen om daarmee de vraag naar energie te beperken? Er zijn nog onvoldoende beschikbare en betaalbare alternatieven. Wat is dan de echte milieuwinst om zo snel mogelijk de overstap naar elektrisch te maken? (zienswijzen 2, 4, 7, 8, 10, 11, 12)

In de toekomst komen er ongetwijfeld nieuwe oplossingen om van het aardgas af te gaan of woningen aardgasvrij-gereed te maken. Toch willen wij juist nu al in te zetten op CO2-reductie door energiebesparing en te starten in wijken waarvan wij denken dat er op korte termijn beschikbare en betaalbare oplossingen zijn. Het is dus én-én. Op korte termijn beginnen met energiereductie en een wijkuitvoeringsplan voor enkele wijken én nieuwe technische oplossingen in de gaten houden en inpassen waar mogelijk. Voor buurten waar met de huidige stand van de techniek nog geen goed duurzaam alternatief is, wachten we innovatieve ontwikkelingen af. We kunnen beter de eerste stappen zetten, dan afwachten of innovaties komen, waarvan we niet weten wat ze gaan kosten.

“De gemeente heeft het over keuzevrijheid, maar sluit wijken voor 2030 af van het aardgas”

Indieners wijzen op het uitgangspunt ‘keuzevrijheid’ in hoofdstuk 3 van de warmtevisie. Ze kunnen dit niet rijmen met het aanwijzen van wijken die voor 2030 van het aardgas moeten. Zij lezen dit als dwang (2, 6, 12, 13, 14).

Antwoord

Onze aanpak is er zeker niet gericht op het onder druk zetten van huiseigenaren of het op het zomaar dichtdraaien van de aardgaskraan. Dat willen we niet en dat kunnen wij ook niet. We hebben geen dwangmiddelen. Bovendien beheren wij het aardgasnetwerk niet.
We richten ons op een gefaseerde aanpak waarbij het isoleren van de woningen centraal staat, om zo het aardgasverbruik te verlagen. Daarbij is het belangrijk om te kijken wat logische momenten zijn. Dat is bijvoorbeeld de aanschaf van een nieuwe keuken, het vervangen van de cv-ketel of bij een verhuizing. Deze ‘natuurlijke vervangingsmomenten’ bepalen dan hoe snel we met de transitie kunnen gaan.

We dwingen huishoudens ook niet om voor de voorkeursoplossing uit de warmtevisie te kiezen, zeker niet bij individuele oplossingen. Die voorkeursoplossing is uitgangspunt voor de wijkuitvoeringsplannen. Als daar alternatieven naar voren komen die beschikbaar en inzetbaar zijn, dan is er ruimte daarvoor te kiezen.
Als er iets gezamenlijks komt, zoals een warmtenet, is die keuzevrijheid minder wenselijk. Dat kan de haalbaarheid van een gezamenlijke oplossing onder druk zetten. Maar ook bij een warmtenet geldt dat de gemeente mensen (nog) niet kan dwingen om hun huis op het warmtenet aan te sluiten. Bij een gezamenlijke oplossing zal altijd eerst gepeild worden wie voor deze oplossing is.

“Kan het elektriciteitsnetwerk deze warmtetransitie wel aan?”

De vraag naar elektriciteit zal toenemen als aardgas wordt vervangen door elektrische oplossingen, zoals warmtepompen. Enkele indieners vragen zich af of het elektriciteit netwerk is berekend op de vergrote vraag wanneer alles 100% elektrisch gaat. Daarnaast: hoe duurzaam is de elektriciteit die we in de winter van het net halen? Wat heeft een overgang van aardgas naar elektriciteit voor zin als die stroom van kolen- of gascentrales komt? (zienswijzen 1, 5, 7, 9, 12)

Antwoord

Het klopt inderdaad dat de overgang naar volledig elektrisch verwarmen tot knelpunten in het elektriciteitsnetwerk leidt. De elektriciteitsnetten moeten daarom ook worden aangepast. Dat is een landelijk vraagstuk. De warmtetransitie stopt niet bij de grenzen van Noordenveld. We werken in Nederland samen aan de maatregelen uit het Klimaatakkoord: overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Er zijn afspraken gemaakt aan zogenaamde klimaattafels. Eén tafel was de tafel ‘Elektriciteit’. Aan deze tafel zaten de netbeheerders, zoals Enexis. Zij zien dat de warmtetransitie gevolgen heeft voor het elektriciteitsnet en zij denken mee over oplossingen naar een duurzaam elektriciteitsnet. Enexis heeft ook meegedacht bij het maken van onze Warmtevisie. Bij de Wijkuitvoeringsplannen schuift Enexis ook aan.

Een warmtepomp zet elektriciteit heel efficiënt om in warmte. Dit leidt direct tot een besparing in CO2 uitstoot ten opzichte van aardgas. Wel is daarbij inderdaad van belang dat hiervoor groene stroom wordt gebruikt. Dit kan alleen als andere energiestromen ook duurzaam worden. Europa wil klimaatneutraal zijn in 2050. Dat geldt niet alleen voor onze woningen, maar ook voor de elektriciteitscentrales waar we ’s winters elektriciteit afnemen. In deze samenhang moeten we naar

oplossingen kijken. Elektronen stoppen niet bij gemeentegrenzen. Alle gemeenten werken aan de vergroening van de stroom in Nederland. Als we met elkaar daar flinke slagen in maken, maakt het niet uit waar de stroom voor onze huizen vandaan komt. Zelf kijken we ook hoe en waar in onze gemeente groene stroom gemaakt kan worden. Hiervoor lopen inmiddels de eerste initiatieven.

“Waarom zet gemeente niet in op andere gassen, waaronder waterstof?”

Enkele zienswijzen vragen aandacht voor andere gassen. Indieners zien het bestaande aardgasnetwerk als “een prachtige infrastructuur”. Waarom zouden we dat opruimen en dit kapitaal vernietigen? Oudere woningen zijn afhankelijk van andere gassen (groengas of waterstof) en dus het aardgasnet. De visie is niet duidelijk over de toekomst van het bestaande net én over alternatieve gassen. Ze lijken zelfs terzijde worden geschoven. Met name waterstof wordt door indieners als een oplossing gezien: het kan door hetzelfde leidingennetwerk en in huis hoeft er niet veel te gebeuren. (zienswijze 2, 4, 7, 8, 10, 12, 15)

Antwoord

Enexis gaat over de aardgasleidingen die naar onze huizen en bedrijven lopen. Enexis bepaalt uiteindelijk wat daarmee gaat gebeuren, de gemeente niet. We zoeken samen naar toekomstige oplossingen en alternatieven voor aardgas. Een uitgangspunt daarbij is dat we kapitaalvernietiging willen voorkomen. Daarbij geldt dat ook aardgasnetten in 40-50 jaar worden afgeschreven door de netbeheerder. Het is dus niet zo dat als leidingen eenmaal in de grond liggen, er nooit meer iets mee hoeft te gebeuren.

In de warmtevisie hebben we alternatieve duurzame gassen onderzocht. Het kunnen inzetten van alternatieve gassen staat of valt met beschikbaarheid. Er is een verschil tussen biogas en groen gas. Biogas wordt geproduceerd uit onder meer slib, afval van stortplaatsen, tuinafval, resten groente en fruit, en dierlijke restproducten zoals koeienmest. Dit biogas wordt vervolgens gezuiverd en gedroogd en op dezelfde kwaliteit als aardgas gebracht. Na deze bewerkingen mag het groen gas heten en is het een duurzaam alternatief voor fossiel aardgas.
Er is in Noordenveld een matige potentie voor biogas, met name uit reststromen uit akkerbouw. Mogelijk dat er nog extra potentie is in de vorm van mest en bermmaaisel. Daarbij is er nog een verschil tussen theoretische potentie (‘op papier’) en wat in praktijk gebruikt kan worden. Dat laatste ligt op een kwart van de theoretisch potentie.
Om de potentie om te zetten in groen gas, zijn twee routes denkbaar: via een kleinschalige vergisting op bedrijfsniveau of via een grootschalige (industriële) vergisting. Er is nader onderzoek nodig om te weten hoe kansrijk groengas is. En dan nog is het van veel factoren afhankelijk of het voor wijken gebruikt kan worden, met name voor woningen waar andere oplossingen echt niet kunnen of onbetaalbaar zijn. Bijvoorbeeld woningen in het buitengebied. We kiezen er (vooralsnog) niet voor om hier actief op in te zetten. Als iemand met een plan voor groen gas zullen we dat beoordelen.

Ondanks allerlei ontwikkelingen rond waterstof en het voordeel van gebruik bestaande leidingen, zien wij ook waterstof nu niet als een oplossing voor het verwarmen van huizen. Daar hebben we een paar redenen voor:

- Waterstof moet gemaakt worden. Dat kost veel energie. Vrijwel alle waterstof wordt nu gemaakt uit aardgas, de fossiele brandstof waar we vanaf willen.
- Voor groene waterstof is veel groene stroom nodig. Bij het maken en gebruiken van deze groene waterstof gaat 60% van de energie verloren. Deels zit hier ook opslag van elektriciteit in. Bovendien: die groene stroom moet gemaakt worden. Daar is veel wind- en zonne-energie voor nodig, ook in Noordenveld.

- Als er niet veel groene stroom is, is groene waterstof duur. Op dit moment wordt 25% van de Nederlandse stroom opgewekt met zon, wind of biomassa. Van een overschot aan groene stroom is zeker nog geen sprake. Waterstof blijft voorlopig dus een dure energiebron.
- Er zijn meer sectoren die willen vergroenen en daarvoor azen op waterstof. Woningen staan achteraan in de rij, na industrie en transport (vrachtauto's en vliegtuigen).

Ook deskundigen van Shell, Gasunie en TNO zien de verwarming van huizen met waterstof voorlopig niet gebeuren. Ondanks alle ontwikkelingen en pilots, zal dit zeker tot 2030 het beeld blijven.
Kortom, we sluiten groen gas en waterstof zeker niet uit, maar we voorzien op dit moment geen grootschalige toepassing in woningen. Uiteraard houden we deze ontwikkelingen in de gaten

"Het is niet realistisch dat Kortland in Peize voor 2030 gepland staat"

Een groep bewoners van de wijk Kortland zet vraagtekens bij de keuze om Kortland voor 2030 te plannen om van het aardgas af gaan. De indieners noemen de leeftijd van de woningen (veel gebouwd in de jaren '70) als een belangrijke reden waarom het niet realistisch is. Er moeten veel maatregelen genomen worden, warmtepompen worden niet gezien als de oplossing, andere alternatieven zijn niet beschikbaar, er is geen draagvlak in de wijk en het hangt af van individuele keuzes. (zienswijzen 10, 12, 13, 14)

Antwoord

We herkennen de twijfels en vragen die inwoners uit Kortland naar voren brengen. En ze zijn daarin niet uniek. In meer zienswijzen komen ze terug. Het zijn precies de onderwerpen die we in een volgende stap willen uitdiepen met bewoners. Die volgende stap is een wijkuitvoeringsplan, dat wij samen met de inwoners van Kortland gaan maken. Met hen maken we een plan om vóór 2030 zoveel mogelijk van het aardgas te gaan. De keuzes die we in het plan vastleggen (welk alternatief, in welk tempo), maken we samen.
Of het ook echt gaat lukken dat Kortland aardgasvrij is in 2030, kunnen we nu, aan het begin van die gezamenlijke reis, niet voorspellen. Het aanwijzen van Kortland (en andere wijken die voor 2030 in de planning staan) is vooral bedoeld om huiseigenaren in deze buurt te ondersteunen en te faciliteren. Bijvoorbeeld met kennis of onderzoeken. Zo gaan we samen aan de slag te gaan, op weg naar een aardgasvrije toekomst. Een hybride warmtepomp zou daarin een tussenstap kunnen zijn. We kunnen en zullen mensen niet dwingen om van het aardgas af te gaan.

Waarom hebben wij Kortland dan toch voor 2030 in de planning gezet? Wij hebben begin 2020 Kortland aangewezen als derde Energieke Buurt in Noordenveld. We hebben daarmee de jarenlange inzet van het wijkteam Kortland in Peize beloond. Er zit energie in Kortland om stap voor stap met de verduurzaming aan de slag te gaan. Wij denken dat die energie wegvloeit als we Kortland 'parkeren' en als gemeente eerst op andere wijken in gaan zetten. Door Kortland voor 2030 te agenderen, zetten we onze capaciteit en ondersteuning in voor de wijk, net als in Norg-west en Roderwolde.

“Eerst isoleren, dan pas een volgende stap zetten!”

Indieners herkennen geen volgorde in de mogelijkheden in de warmtevisie. Duidelijker moet zijn dat isoleren de eerste stap is. Om de kansen op een succesvolle invoering van geothermie of waterstof aanzienlijk te houden, vindt men het niet gewenst dat snel wordt gestart met technieken die mogelijk al achterhaald of onvoldoende ontwikkeld zijn (zienswijze 4, 12, 14)

Antwoord

We onderschrijven deze oproep. Zo staat het ook in onze warmtevisie in hoofdstuk 4 geschreven: “Het isoleren van woningen is een belangrijke en de eerste stap in de warmtetransitie. Voor alle warmte die bespaard kan worden, hoeft namelijk geen alternatief gevonden te worden.” Isoleren is altijd goed. Daarom noemen we het ook een ‘no-regret (geen spijt) maatregel’. Isolatie draagt bij aan het verbruiken van minder energie, welke warmtebron ook wordt gebruikt.

De tweede stap is het ‘warmteafgiftesyteem´: wat moet er gebeuren met radiatoren, is vloerverwarming nodig en kan het huis met een lagere temperatuur verwarmd worden?
Daarna, in de derde stap, volgt pas het vervangen van de cv-ketel door een andere installatie.

Wat de beste volgorde is, verschilt per woning en hangt af van de gekozen eindoplossing. We gaan hiervoor eerst op wijkniveau onderzoeken wat de juiste richting is. Daarbij kijken we ook naar collectieve oplossingen of collectief inkopen. Voor sommige wijken is meer duidelijkheid over geothermie nodig. Voordat al deze stappen zijn doorlopen en we toe zijn aan de vervanging van cv-ketels, zijn we enkele jaren verder, mogelijk dicht tegen de 10 jaar. De wijkuitvoeringsplannen moeten per wijk inzicht geven over de stappen en de planning. In deze wijkuitvoeringsplannen is isoleren ook altijd de eerste stap, waar dit kan en moet.

Daarna komt het maatwerk per woning. Het Drents Energieloket kan daar over meedenken. Daarnaast Energiecoöperatie Noordseveld heeft energiecoaches opgeleid, die met huiseigenaren mee kunnen kijken en een eerste screening kunnen verrichten. En binnen ons project Energieke buurten zoeken we naar mogelijkheden om inwoners bij deze zoektocht te helpen.

“Waarom focus op warmtepompen? Die maken geluid en geven overlast!”

In meerdere zienswijzen wordt getwijfeld aan de warmtepomp als alternatief. Daarbij wordt geluidsoverlast vaak genoemd als reden. Andere obstakels die worden genoemd zijn de hoge kosten (voor installatie én daarvoor isolatie) en niet voor elke woning geschikt. Men ziet meer voordelen van een hybride oplossing. En die wordt door de keuze voor all-electric geblokkeerd. Waar is dan die keuzevrijheid, waarover de gemeente in hoofdstuk 3 schrijft. (zienswijzen 5, 6, 9, 10, 11, 14)

Antwoord

De warmtevisie is een momentopname met de kennis van nu. Die kennis hebben we gehaald uit de zogenaamde ‘Startanalyse’ van Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Deze Startanalyse geeft globaal wat per buurt en gemeente de alternatieven voor aardgas zijn. Uit de Startanalyse blijkt dat er in Noordenveld weinig restwarmte of warmte uit oppervlaktewater is. Biomassa en geothermie zijn mogelijke bronnen, maar ze zijn onzeker. Wat overblijft is een individuele oplossing: isoleren en (hybride) warmtepomp.

Is dit alternatief dan ook dé oplossing? Nee, dit is het meest voor de hand liggende alternatief, op basis van het landelijke model en gemeentelijke data die we hadden. Bij het opstellen van Wijkuitvoeringsplannen nemen we het alternatief als vertrekpunt. Andere oplossingen, zoals hybride warmtepompen, kunnen dan toch nog in beeld komen. Deze combinatie van warmtepomp en

gasgestookte cv-ketel, wordt vaak als een belangrijke tussenstap naar aardgasvrij genoemd. Er is ruimte om daar voor te kiezen, als dat beter past. Dat is ook wat wij bedoelen met keuzevrijheid: de gemeente wil en kan inwoners niet dwingen over te stappen of voor één alternatief te kiezen. Daar hoort ook bij dat binnen een buurt tempoverschillen kunnen bestaan. Bepaalde typen kunnen eerder een overstap maken andere.

Het is van belang dat mensen die voor een luchtwarmtepomp kiezen, rekening houden met de kans op geluidsoverlast. Uit de praktijk blijkt dat er veel verschil zit in kwaliteit van systemen en hoe ze zijn gemonteerd. Er is onlangs een landelijke geluidnorm voor luchtwarmtepompen bepaald. Daarmee worden negatieve effecten begrenst. In de communicatie rond de wijkuitvoeringsplannen is het van belang mensen te adviseren om te kiezen voor warmtepompen die voldoen aan deze eisen. Een (duurder) alternatief is een warmtepomp die warmte uit de bodem gebruikt. Deze maken vrijwel geen geluid.

“De visie geeft geen inzicht in wat er moet gebeuren achter de voordeur”

Het besef dat de warmtetransitie een grote verbouwing is, is breed aanwezig. Alleen zijn er veel vragen over wat die verbouwing inhoudt. Voorbeeld van deze vragen zijn: wat voor type beglazing is nodig, is HR++ genoeg of moet dat HR+++ zijn, moeten er extra groepen in de meterkast komen, is er genoeg ruimte in mijn huis voor een ventilatiebox of boilervat, waar plaats ik de warmtepomp, moet ik nu ook vloerverwarming nemen.

Antwoord

Er is geen eenduidig antwoord te geven voor elk huis. We hebben veel verschillende huizen in Noordenveld. In leeftijd, in grootte, in rijtjes of vrijstaand. Door de jaren heen zijn er verbouwingen geweest. Dat maakt dat antwoorden op bovenstaande vragen verschillen van huis tot huis. Dat is echt maatwerk. En dat maatwerk komt als we met inwoners wijkuitvoeringsplannen gaan maken en vervolgens persoonlijke investeringsplannen. Voor het laatste kunnen mensen nu al terecht bij het Drents Energieloket voor advies. Ook energiecoaches van Energiecoöperatie Noordseveld kunnen hierin meedenken.

“Ik lees over maatschappelijke kosten, maar hoe zit het met mijn kosten?”

Uit de zienswijzen blijkt dat het kostenplaatje een belangrijk onderwerp is. De kosten die in de visie worden genoemd, vindt men niet betrouwbaar en aan de lage kant. De indieners wijzen op de hogere bedragen die de laatste tijd in de media voorbij komen. Mensen willen weten wat het voor de eigen portemonnee betekent, of het allemaal wel betaalbaar is, welke ingrijpende maatregelen zij moeten nemen, wat dat gaat kosten en na hoeveel tijd het terugverdiend is.
Uiteraard stellen inwoners daarbij ook de vraag wie het gaat betalen en of er subsidies en leningen zijn. Een betrouwbaar en helder kostenplaatje vinden velen nodig. Iemand noemt het een randvoorwaarde om een win-win situatie te bereiken voor overheid en bewoner/woningeigenaar. (zienswijzen 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14)

Antwoord

We schrijven in de warmtevisie over bewonerskosten: “In deze visie worden geen exacte kosten genoemd, om verkeerde verwachtingen te voorkomen.” We gebruiken de maatschappelijke kosten uit het landelijke model van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Dit model heet de ‘Startanalyse’. De kosten voor bewoners verschillen echter van huis tot huis. Deze kosten hangen namelijk af van wat er al is gedaan, wat iemand zou moeten doen, wat een logische aanpak en planning is en wat iemands financiële polsstok is. Al zouden wij één bedrag willen noemen wat de kosten per woning zijn, op basis van de informatie die nu beschikbaar is, kunnen we het simpelweg niet.

PBL werkt op dit moment aan een rapportage over ‘eindgebruikerskosten’. Deze rapportage borduurt verder op de Startanalyse. De verwachting is dat deze rapportage een beter beeld gaat geven van de eindgebruikerskosten voor verschillende woningen in Noordenveld. Wanneer we met inwoners wijkuitvoeringsplannen gaan maken, nemen we deze rapportage van eindgebruikerskosten mee.

De gemeente investeert niet in individuele woningen. We weten dat het op dit moment nog niet mogelijk is om ‘woonlastenneutraal’ over te gaan naar aardgasvrij wonen. Dat zit in de huidige stand van de techniek, de kosten van energiemaatregelen en beschikbare subsidies en regelingen. De overgang naar aardgasvrij wonen gaat bewoners/eigenaren geld kosten. Hoeveel dat is, is onduidelijk. Dat hangt af van prijsontwikkelingen de komende jaren en of de rijksoverheid financiële oplossingen bedenkt. Op dit moment zijn bestaande regelingen te vinden op de website van het Drents Energieloket (www.drentsenergieloket.nl). Onze rol is niet om mensen te dwingen grote investeringen te doen, maar vooral om te helpen het samen slimmer (en goedkoper) te doen, door bijvoorbeeld samen te plannen en in te kopen. Wij zien betaalbaarheid ook als één van de grootste uitdagingen in de energietransitie.

“Hoe worden bewoners op de hoogte gebracht en betrokken?”

Communicatie is een terugkerend thema in de zienswijzen. Variërend van “Onze wijk is aangewezen en we wisten van niks!”, “Communicatie kan niet worden afgedaan met een berichtje in de Krant onder de knop Gemeente” en “Als een beperkte groep in de komende 9 jaar grote gevolgen ondervindt, dan getuigt een persoonlijk bericht wel van respect”. Er worden suggesties gedaan voor bijeenkomsten, voorbeeldwoningen en partijen die betrokken moeten worden (o.a. wijk- en dorpsbelangenverenigingen, banken en financiële instanties) (zienswijze 2, 3, 6, 9, 11, 12, 13)

Antwoord

Betrekken van inwoners bij de warmtevisie

De warmtevisie is het eindresultaat van een traject van een jaar. De eerste helft van 2020 is gebruikt om een eerste versie te maken. Enexis, woningcorporaties Actium en Woonborg en Energiecoöperatie Noordseveld hebben ons daarbij geholpen. In juni 2020 hebben we de adviesraad Duurzaamheid en een ‘denktank’ van 30 inwoners laten zien wat de denkrichtingen zijn en hier reacties op gevraagd. Begin september en eind oktober hebben we avonden georganiseerd voor alle inwoners van Noordenveld. Ondanks dat deze digitaal waren, hebben circa 120 inwoners deelgenomen. Vanaf het begin hebben we dezelfde wijken in de planning voor 2030 genoemd. Dat hebben we ook elke keer laten zien en uitgelegd. In de energieke wijken zijn bewonersplatforms actief. We hebben de bewonersplatforms op de hoogte gehouden van de voortgang. Tijdens de inspraakperiode hebben we de warmtevisie aan hen gepresenteerd.

Betrekken van inwoners in de uitvoering (op wijk/buurtniveau)

Een indiener doet de suggestie om besluitvorming uit te stellen en eerste bijeenkomsten te houden. Wij zien geen reden voor nog meer bijeenkomsten over de visie zelf. Mensen willen de diepte in, willen weten wat het voor hun eigen woning betekent, antwoorden op de vragen die hierboven staan. Daaromheen gaan we bijeenkomsten organiseren, in de gebieden die we hebben gepland om als eerste mee te starten. Uiteraard nodigen we alle bewoners, dorps-/wijkverenigingen in een wijk/buurt uit. We nemen daarin de suggesties mee die enkele indieners noemen, zoals bijvoorbeeld het gebruiken van voorbeeldwoningen en het betrekken van banken en financiële instanties.

Bijlage: Zienswijzen (anoniem)

De warmtetransitie is een grote operatie. We kunnen dit alleen samen met onze inwoners doen, stap voor stap.

GEMEENTE NOORDENVELD